

Струве

Людвіг Оттович

1858 – 1920

**учений-астроном, професор Харківського університету,
директор астрономічної обсерваторії Харківського
університету (1898-1919)**

*С математической точностью проделал он круг своей жизни,
не высчитав только ее рокового конца,
и ушел к звездам,
которые всю жизнь так любовно изучал...*

проф. Н.И. Кузнецов

Професор Л.О. Струве. 1901 р.

Основні дати життя та діяльності:

- Народився Людвіг Оттович Струве в Пулково 20 жовтня 1858 р. в сім'ї директора Пулковської обсерваторії академіка О.В. Струве.
- У 1876 р. він вступив до Дерптського університету.
- Після його закінчення у 1880 р., одержав ступінь кандидата математики і кілька років працював позаштатним астрономом у Пулково.
- Після захисту магістерської дисертації, у 1883 р., перебував у довгостроковому (майже 3 роки) закордонному відрядженні. Працював, продовжуючи освіту в університетах і обсерваторіях Бонна, Мілана, Лейпцига і Парижа для «підготовки професорського звання».
- Повернувшись в Дерп після захисту дисертації у 1887 р. зі ступенем доктора астрономії, працював (до 1894 р.) астрономом-наглядачем в університетській обсерваторії.

ОТЛИЧИТЕЛЬНЫЯ ЧЕРТЫ

ФИЛОСОФИИ

И ИХЪ ЗНАЧЕНІЕ, ВЪ СРАВНЕНІИ СЪ ДРУГИМИ НАУКАМИ.

(Речь проф. Струве).

ВВЕДЕНІЕ.

Мм. Гг.

1. Пользуясь даннымъ мнѣ правомъ публичнаго слова въ нынѣшній торжественный для нашего Университета день, я хотѣлъ-бы обратить вниманіе моихъ достопочтенныхъ слушателей на предметъ, который съ одной стороны соотвѣтствовалъ-бы моимъ спеціальнымъ занятіямъ при Университетѣ, а съ другой находился-бы въ связи съ общими задачами и стремленіями умственной жизни подобнаго учрежденія.

Идея университетовъ основывается главнымъ образомъ на идеѣ о единствѣ всѣхъ наукъ, на ясномъ сознаніи необходимости связать всѣ разнородныя науки въ одно органическое цѣлое, чтобы при такомъ взаимномъ вспоможеніи и пополненіи наукъ легче и вѣрнѣ достигнуть общей всѣмъ имъ цѣли: познанія доступной для человека истины. Подобной идеѣ Университета ничто такъ сильно противодѣйствовать не можетъ, какъ изолированіе какой-бы то ни

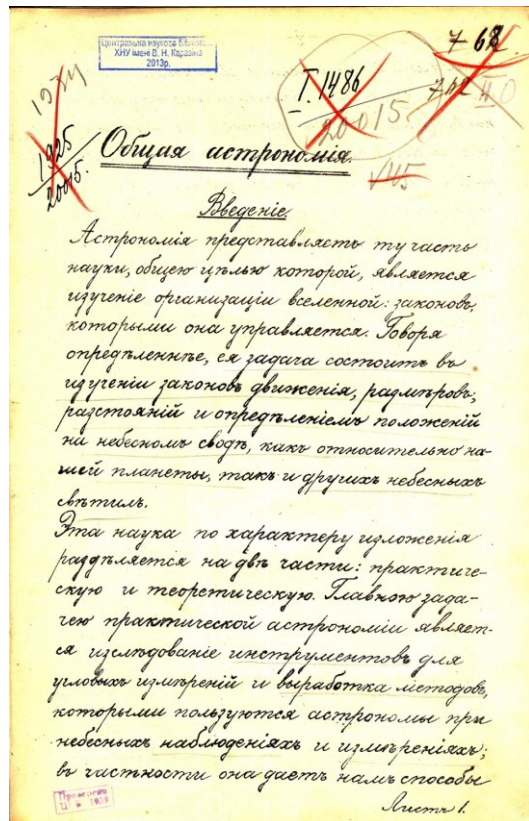
Промова проф. Л. Струве 30 серпня 1872 р.
у Варшавському університеті

Харківський період (1898-1919)

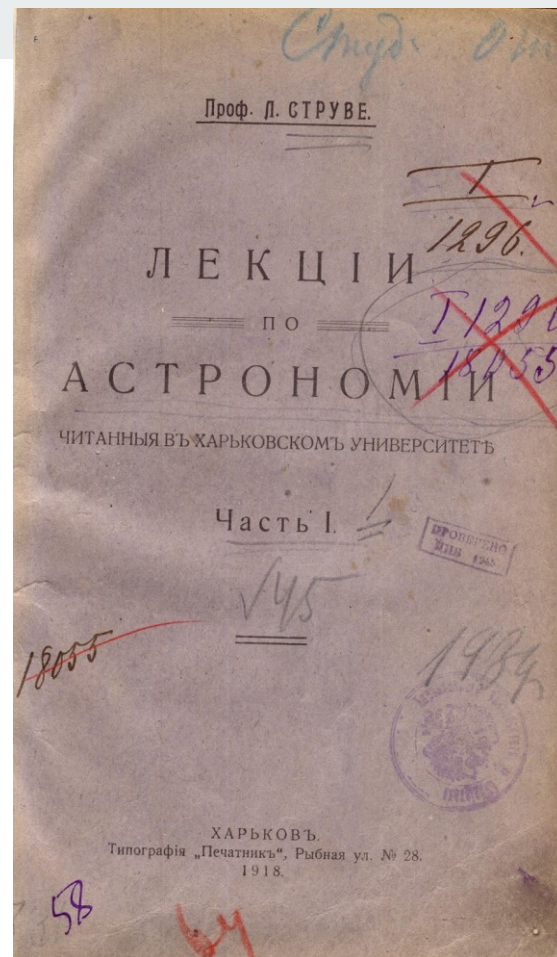
- У 1898 р. Людвіга Оттовича було запрошено на посаду ординарного професора Харківського університету. Л.О. Струве переїжджає до Харкова. Тут він одночасно поєднує викладацьку діяльність з керуванням університетською обсерваторією. Саме на харківський період припадає найбільш інтенсивна наукова і викладацька діяльність Л. О. Струве.
- В університеті Людвіг Оттович читав лекції за різними напрямками астрономії, вищої геодезії і математики.

Слід зазначити, що стиль викладання його лекцій відзначався строгістю і послідовністю. Курс астрономії, що читав Л.О. Струве, незмінно передував вступу: *“Астрономия представляет ту часть науки, общию целью которой является изучение организации Вселенной и законов, которыми она управляется. Говоря определеннее, ее задача состоит в изучении законов движения, размеров, расстояний и определении положений на небесном своде, как относительно нашей планеты, так и других небесных светил...”*

Визивають інтерес лекції з астрономії Л. О. Струве

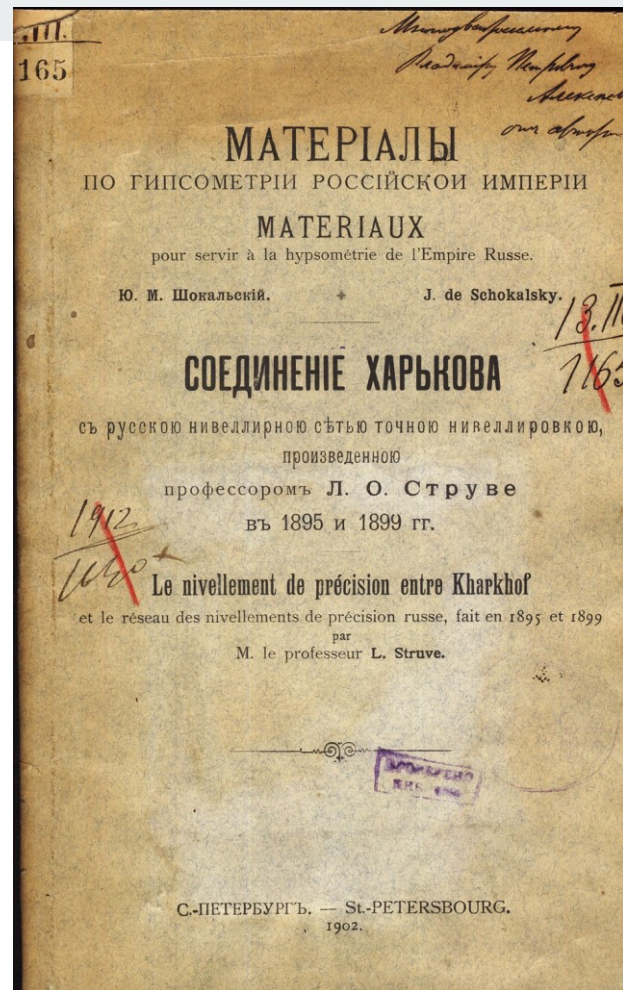
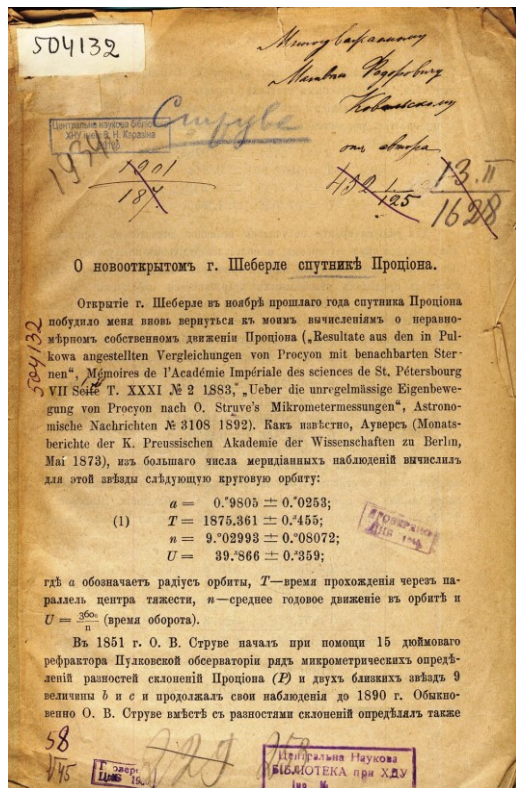

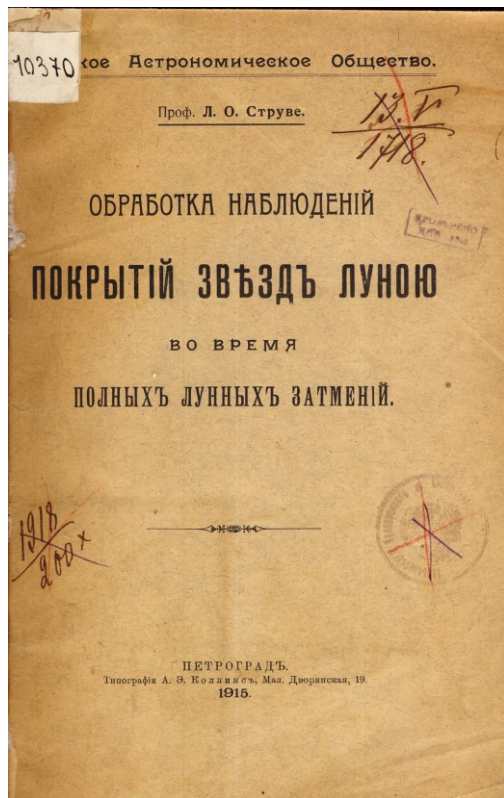
Общая астрономия. - Х.: Типолитография. - 1909

Лекции по астрономии, читанные в Харьковском университете. Ч. I. - Х., 1918

У ЦНБ зберігаються праці з автографом Л.О. Струве

За своєю натурою Л. Струве був життєдіяльним. Він організував астрономічний гурток, завідував школою-майстернею точної механіки (створеною при фізико-математичному факультеті Харківського університету на базі обсерваторської майстерні у 1914 р.). Подібних шкіл на той час у Росії взагалі не існувало, і для виконання «точних» робіт доводилося «виписувати» механіків з-за кордону. Людвіг Оттович особисто займався конструюванням приладів, зокрема, він виготовив прилад для визначення, так званої, «індивідуальної погрішності» за допомогою штучної зірки.

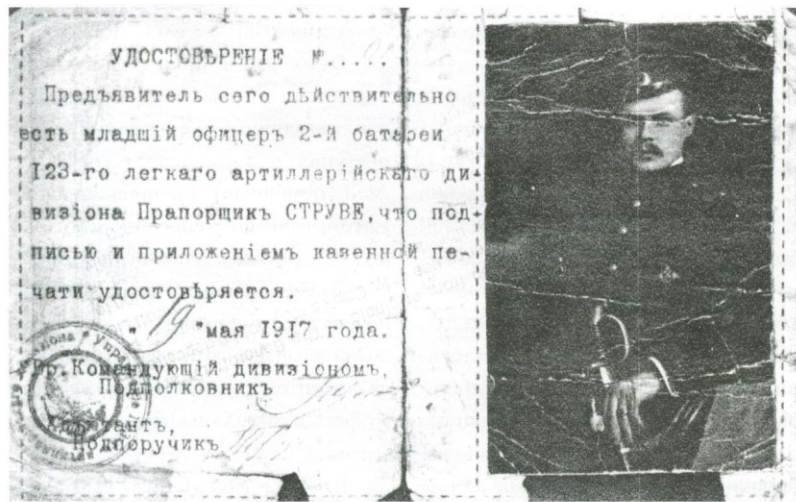
- У 1915 р. радою Російського астрономічного товариства Людвігу Оттовичу було присуджено медаль ім. С.П. Глазенапа. Почесної нагороди удостоєна його праця «Обработка наблюдений покрытий звезд Луною во время полных лунных затмений».

- З 1912 року Л.О. Струве - декан фізико-математичного факультету Харківського університету.
- У 1912 р. Харківською обсерваторією була організована експедиція для спостереження повного сонячного затемнення у Генічеську.
- Харків подарував молодому професору багатодітну сім'ю: у 1897 р. народився син Отто; у 1901 р. — дочка Ядвіга; у 1903 р. — син Вернер. Подружжя Струве брало активну участь в общинному (німецькому) і світському житті міста.
- Крім фахових занять професор Л.О. Струве значну частину свого вільного часу віддавав справам церковним: очолював раду Харківської євангельсько-лютеранської церкви св. Вознесіння, був попечителем навчальних закладів, створених при церкві для німецьких дітей

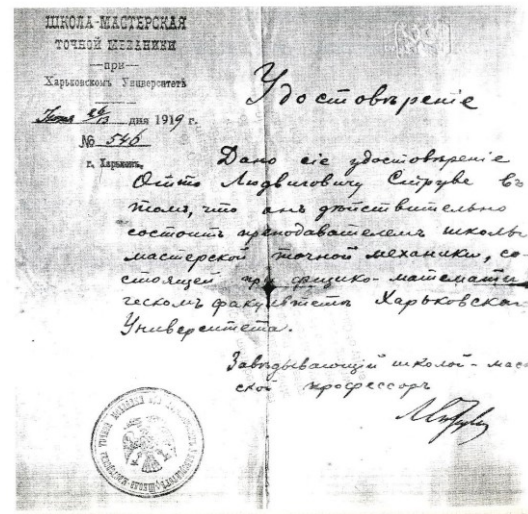

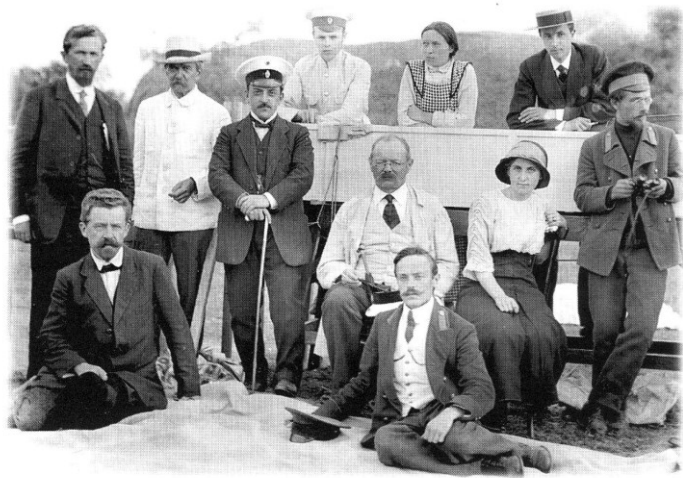
Л.О. Струве з сином Отто, 1903 р.

- У червні 1919 р. до Харкова увійшли перші загони Добровольчої армії генерала В.З. Май-Маєвського. У перші ж дні до армії записалось багато харківських добровольців. Син професора Струве — Отто Струве, офіцер-артилерист, вважав своїм громадянським обов'язком також вступити до її лав. Це і спонукало Людвіга Оттовича залишити Харків у жовтні 1919 р. і переїхати до Криму. З від'їздом Л.О.Струве перестала існувати школа-майстерня точної механіки.

Офицерское удостоверение Отто Струве №3019 от 19 мая 1917 года.

Експедиція харківських астрономів в г.Геничеськ для спостережень повного сонячного затемнення. Перший ряд зліва направо сидять: другого зліва проф. Л. О. Струве; другим ряд зліва направо стоять: крайній зліва проф. Н. Н. Евдокимов, четвертий зліва Л. О. Струве, другим справа приват-доцент Б. П. Герасимович. 1914 г. (публікується вперше)

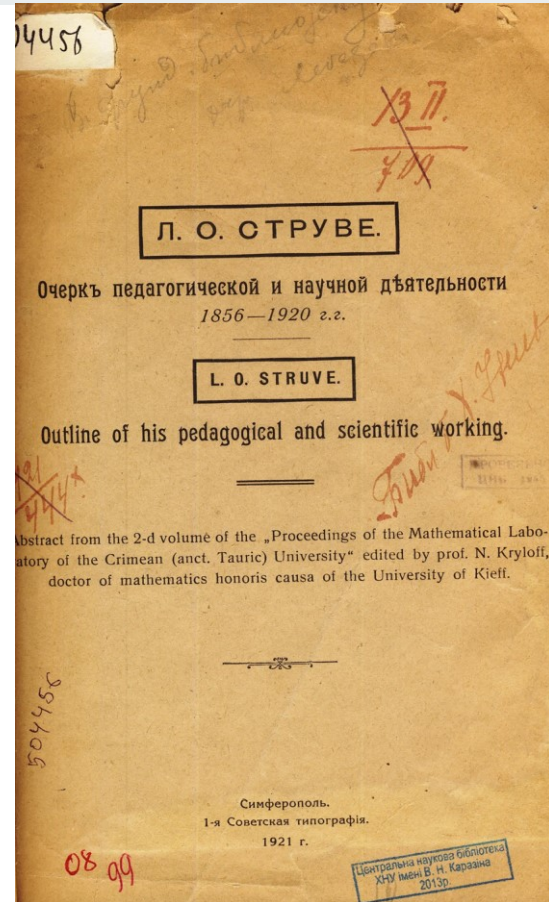
- У Таврійському університеті професору Л. Струве була запропонована кафедра астрономії. Людвіг Оттович продовжує наукову діяльність: разом з сином Отто він спостерігав за новою зіркою в сузір'ї Лебедя, яку 23 серпня 1920 р. й відкрив Отто Струве.
- Помер Людвіг Оттович Струве 24 листопада 1920 р. у залі засідань перед відкриттям З'їзду Таврійської наукової асоціації.

Людвіг Оттович Струве, який започаткував харківську астрометричну школу, виховав не одне покоління видатних учнів, серед яких - академіки М.Н. Барабашов, В.Г. Фесенко, професори Б.П. Герасимович, В.В. Каврайський, Б.І. Кудревич та ін.

Бібліографія:

1. Струве Л. О. Обработка наблюдений покрытий звезд луною во время полных лунных затмений. — Петроград: Типография А. Э. Коллинс, 1915. — 61 с.
2. Струве Л. О. Общая астрономия. — Харьков: Типолитография С. Иванченко, 1909. — 485 с.
3. Струве Л. О. Соединение Харькова с русской нивелирной сетью посредством точной нивелировки в 1895 и в 1899 годах // Журнал Министерства Путей Сообщения. — Кн. IX. — 1902. — С. 34-71.

З повною бібліографією робіт можна ознайомитись у книзі “Л.О. Струве: очерк педагогической и научной деятельности. 1856-1920 гг. — Симферополь: 1-я Советская типография, 1921. — 6

Інтернет посилання:

1. <http://escriptorium.univer.kharkov.ua/simple-search?query=>
2. <http://www.ukrainians-world.org.ua/ukr/peoples/fc2555e4a2d0a245/>
3. <http://www.astrovit.in.ua/astronomy-ua/struve-liudvih-ottovych>